

Průkaz původců lymeské boreliózy v klíšťatech v okolí Plzně

Lenka Dvořáková, Laboratorní diagnostika ve zdravotnictví, 3. ročník
Školitelé: RNDr. Karel Fajfrlík, PhD.

Východisko: Klíšťata jsou pro nás stále jistým nebezpečím. Velká část laické veřejnosti si toto riziko bohužel neuvědomuje. Klíšťata přenášejí několik více či méně závažných onemocnění. Mezi nejznámější v České republice patří již zmíněná lymeská borelióza, ale také nebezpečnější klíšťová encefalitida. Riziko nákazy je aktuální pro všechny věkové skupiny, ovšem například starší lidé mají průběh onemocnění komplikovanější a těžší. V České republice jsou vhodné podmínky pro život klíšťat, proto je důležité o možnostech nákazy vědět. Toto téma je velmi aktuální, podle Státního zdravotního ústavu (SZÚ) každý rok roste počet nakažených. Proto jsem se rozhodla toto téma zpracovat a ukázat na možné nebezpečí v našem okolí. Konkrétně jsem se zaměřila na infikovanost klíšťat původci lymeské boreliózy v Plzni a jejím blízkém okolí.

Cíl: Cílem práce bylo seznámit se s metodikou vyšetřování klíšťat na přítomnost původců lymeské boreliózy. Dílčími cíli bylo shromáždit a zpracovat informace o tématu, upozornit na možná rizika onemocnění a přinést aktuální informace o promořenosti klíšťat v okolí Plzně.

Metodika: K vlajkování klíšťat byly náhodně vybrány čtyři lokality, na které mám vazby. Lokality: Pod Sylvánem, okolí řeky Radbuzy, okolí zříceniny hradu Radyně, okolí Velkého boleveckého rybníku. Z těchto míst bylo navlajkováno sto pět klíšťat různých vývojových stádií: samice, nymfy. Klíšťata jsem sbírala metodou vlajkování. Ve vybraných lokalitách jsem smýkala vyrobenou vlajkou z (flanelu) a potom jsem dávala klíšťata do zkumavky, kterou jsme následně uchovávala v lednici. K vyšetřování v laboratoři jsem použila metodu mikroskopování v temném poli. Obsah těla klíštěte byl vyškrábnut na podložní sklíčko s fyziologickým roztokem. Následovalo mikroskopování. Princip vyšetření spočíval v tom, že v mikroskopu byla hledána spirochéta, která byla poznána právě díky svému typickému pohybu.

Výsledky: Celkem bylo navlajkováno sto pět klíšťat a z toho bylo pozitivních celkem deset. Navlajkovat se mi podařilo více nymf než samic. V každé ze 4 lokalit bylo alespoň jedno klíště pozitivní. Pozitivita v procentech se pohybovala od 4,76 % až do 14,29 %. Mnou získané výsledky jsou pouze orientační a nelze je zcela srovnávat s výsledky ostatních autorů, republikových průměrů a podobných údajů. Mnou sledovaný soubor jedinců byl příliš malý na to, abych dělala nějaké rozsáhlé výstupy. To ani nebyl cíl práce.

Závěr: Cíl práce byl seznámit se s metodikou vyšetřování klíšťat na přítomnost lymeské boreliózy. Tento cíl byl úspěšně splněn. Podařilo se mi klíšťata navlajkovat a následně i vyšetřit. Přinesla jsem obecné informace o promořenosti klíšťat v některých lokalitách v Plzni a okolí a tím jsem upozornila na riziko lymeské boreliózy. Metoda vlajkování se při sběru klíšťat ukázala jako vhodná. Metoda vyšetřování klíšťat mikroskopii v temném poli se také osvědčila.

